

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль района
Сәләнгеш авыл жирлеге Советы

КАРАР

«28» июль 2021 ел

№ 24

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Сәләнгеш авыл жирлеге»
муниципаль берәмлеге территориясендә яшел үсентеләрне кису тәртибе турында
нигезләмәне раслау хакында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2008 елның 28 июлендәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Сәләнгеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә, Нурлат муниципаль районының Сәләнгеш авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Сәләнгеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территорииясендә яшел үсентеләрне кису тәртибе турында күшымтада бирелгән Нигезләмәне расларга.
2. Элеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында <http://pravo.tatarstan.ru/> бастырып чыгарырга, шулай ук Интернет мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә, Нурлат муниципаль районының рәсми сайтында <http://nurlat.tatarstan.ru/> урнаштырырга.
3. Элеге каар басылып чыккан көненнән үз көченә керә.
4. Элеге каарның үтәлешен тикшереп торуны Нурлат муниципаль районының Сәләнгеш авыл жирлеге Советының сәламәтлек саклау, санитария һәм экология эше буенча дайими комиссиясенә йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Сәләнгеш авыл жирлеге
Советы Рәисе

А.Н. Пинин

Татарстан Республикасы Нурлат
муниципаль районы Сәләнгеш авыл
җирлеге Советының 2021 елның 28
июленләгә 24 номерлы карарына
кушымта

«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Сәләнгеш авыл җирлеге»
муниципаль берәмлеге территорииясендә яшел үсентеләр кисү тәртибе турында
нигезләмә

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге нигезләмә Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының «Сәләнгеш авыл җирлеге» муниципаль берәмлеге территорииясендә яшел үсентеләр кисү тәртибен билгели.

1.2. Әлеге Нигезләмәнен гамәлдә булуы тубәндәге җирләрдәге яшел үсентеләрне кисү тәртибене кагылмый:

Россия Федерациясе дәүләт урман фонды;
физик һәм юридик затларның шәхси милкендә булган.

2. Төп тәшенчәләр

2.1. Әлеге Нигезләмәдә тубәндәге төп тәшенчәләр кулланыла:

яшел үсентеләр - табигый һәм ясалма килеп чыккан агач, қуаклыклар һәм үлән төрендәге үсемлекләр (паркларны, скверларны, бакчаларны, газоннарны, чәчәк түтәлләрен, шулай ук аерым торучы агачларны һәм қуакларны да кертеп);

табигый территорияләр-бердәм географик (климатик) шартларда формалашкан җир рельефының, туфракның, үсемлекләрнең билгеле бер төрләрен үз эченә алган хужалык әшчәнлеге белән кагылмаган яисә аз кагылган территорияләр;

Яшелләндерелгән территорияләр - табигый барлыкка килгән үсемлекләр участоклары, ясалма яшелләндерү обьектлары (авыл хужалығы билгеләнешендәге җирләрдән тыш), төрле функциональ билгеләнештәге җирләрнең 50 проценттан да ким булмаган өлеше үсемлекләр капламы белән капланган аз төзелгән участоклар;

Урман каплап алган территорияләр- табигый рәвештә үсеп чыккан урман үсемлекләре белән капланган төрле функциональ билгеләнештәге табигать территорияләр участоклары;

агач – 1.3 м биекләктә диаметры 5 см дан да ким булмаган кәүсәсе ачык беленеп торган үсемлек, үсентеләрдән кала;

заарланган агач – бу барлык агачның яисә аның өлешенең җимерелүенә, кешеләргә, транспорт чарапарына, инженерлык инфраструктурасының заарланына (шул исәптән электр тапшырулары, газуткәргечләр, жылылык трассалары һ.б.лар), биналарның һәм корылмаларның җимерелүенә китерергә сәләтле структур житешсезлекләр булган агач, шулай ук агач үсү яисә яшь чигенә җиткән агач, шулай ук тубәндәге билгеләре булган агачлар да авария хәлендә дип билгеләнергә мөмкин: корыгын ботаклары булган яисә кәүсәсе корый башлаган агачлар, көпшәсе куыш яки ярык булган, үзагачы черегән агачлар, кәүсәсе (кәүсә калынлығыннан 1/3) скелет ботаклары, тамырлары тирән зыянланган, кәүсәсенең авыш почмагы тигез һәм 15 градустан артык, агач гөмбәләре яки бәжәк-кортычлар белән заарланган, обьектларның инженерлык коммуникацияләре саклау зоналарында үсә торган агачлар;

куак – туфракның иң өске катламында тармакланучы күпъеллык күп ботаклы (агачтан аермалы буларак);

үлән катламы – газон, табигый үлән катламы;

куе агачлыклар – нинди дә булса урында үсүче үсемлекләр, қуаклар;

яшел массив – бердәм totash чатыр хасил итүче яшь булмаган (15яштән өлкәнрәк) агачларның 50дән артык нөсхәсе үсә торган территория участогы.

Яшел үсентеләргә зыян китерү - аларның үсешен туктату, шул исәптән ботакларга, тамыр системасына механик зыян китерү, тамырның бөтенлеген, тере туфрак катламын бозу, яшел үсентеләрне яисә тамыр зонасындагы туфракны зааралы матдәләр белән пычрату, ут төртү яки башка йогынты ясау;

Яшел үсентеләрне юк итү - яшел үсентеләрне кисү яки башка зыян китерү, аларның үсешен туктату;

Компенсацион яшелләндөрү - юк ителгән яки заараланган 2 коэффициенты белән яшел утыртмаларны яңадан булдыру.

3. Яшел үсентеләрне саклауның тәп принциплары

3.1. «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Сәләнгеш авыл жирлеге» муниципаль берәмлеке территориясендә (алга таба – Сәләнгеш авыл жирлеге) үсә торган яшел үсентеләр саклагыч, рекреацион, эстетик функцияләр башкаралар һәм сакланырга тиеш.

3.2. Сәләнгеш авыл жирлеге территориясендә (авыл хужалығы билгеләнешендәге жирләрдән тыш) урнашкан барлық яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) сакланырга тиеш.

3.3. Сәләнгеш авыл жирлеге территориясендә оешмаларның житәкчеләренә үзләре белдергән эшчәнлек төрләрен гамәлгә ашыру өчен бирелгән кишәрлекләрдә яшел утыртмаларның сакланышын һәм үсешен тәэммин итү буенча бурычлар йөкләнә.

3.4. Яшел утыртмалар урнашкан жир кишәрлекләрен кулланучылар һәм арендаторлар яшел утыртмаларның сакланышын тәэммин итәргә, яшел үсентеләрне тиешле тәртиптә карарга тиешләр.

3.5. Сәләнгеш авыл жирлеге территориясендә хужалық, шәһәр төзелеше һәм башка эшчәнлек Россия Федерациясе, Татарстан Республикасы законнарында һәм әлеге Нигезләмәдә билгеләнгән яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәп гамәлгә ашырыла.

3.6. Жир участогын сайлау акты, төзелеш, хужалық һәм башка эшчәнлекне оештыруга проект алды һәм проект документларында яшел утыртмаларның торышы түрүнда тулы һәм дөрес белешмәләр һәм проектлана торган объектның яшел утыртмаларга йогынтысын тулы бәяләү булырга тиеш.

3.7. Яшел утыртмаларның тереклек эшчәнлеген тәэммин итүгә туры килми торган яшелләндерелгән территорияләрдән һәм яшел массивлардан файдалану рөхсәт ителми.

4. Яшел утыртмаларны (агачларны, куакларны) кисү тәртибе

4.1 Сәләнгеш авыл жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне рөхсәтsez кисү тыела.

4.2. Сәләнгеш авыл жирлеге территориясендә агач һәм куакларны кисү комиссия тикшерүе акты нигезендә Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Сәләнгеш авыл жирлеге Башкарма комитеты тарафыннан бирелә торган рөхсәт нигезендә башкарыла.

4.3. Рөхсәт бирү мөрәжәгать итүченең салымнар, жыемнар, иминият кертемнәре, пенялар, штрафлар, салымнар һәм жыемнар түрүнда Россия Федерациясе законнары нигезендә түләнергә тиешле процентлары булмаган очракта (авария хәләндәгә һәм гадәттән тыш хәлләргә һәм авария хәләндәгә агачларны кисү очракларыннан тыш) белешмәләр булганда гамәлгә ашырыла.

4.4. Яшел утыртмаларны кисүгә рөхсәт алу өчен мөрәжәгать итүче Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Сәләнгеш авыл жирлеге Башкарма комитеты житәкчесе исеменә хат-гариза бирә, анда утыртмаларның саны, исеме, аларның

торышы, чикләнгән кисү үткәру урыны һәм аны нигезләү күрсәтелергә тиеш. Гаризага (авария хәлендәге һәм гадәттән тыш хәлләргә һәм авария хәлендәге агачларны кисүгә бәйле очраклардан тыш) тубәндәгәе документлар өстелеп бирелә:

4.4.1. Шәхесне раслаучы документлар йә вәкилнең вәкаләтләрен раслаучы документ (әгәр мәрәжәгать итүче исеменнән вәкил гамәлдә булса);

4.4.2. Кисәргә тиешле яшел үсентеләрне төшерү белән якындағы корылмаларга яки башка юнәлешләргә кадәр жир кишәрлеге схемасы;

4.4.3. Жир кишәрлеге Бердәм дәүләт күчесез милек реестрында теркәлмәгән булса, гариза бирүче тарафыннан расланган жир кишәрлегенә хокук билгели торган документларның кучермәләре:

4.4.4. Биналар һәм корылмалар тәзегәндә габаритларга эләгә торган яшел үсентеләр киселгән очракта, расланган проект документлары;

4.4.5. Яшел үсентеләрне кисү һәм утырту шартлары хужалары белән килешү;

4.4.6. Үсентеләрне утыртканда яки күчереп утыртканда инженерлык чөлтәрләре вәкилләре белән жир эшләрен башкаруга ордер ачу белән килешү.

4.5. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Сәләнгеш авыл жирлеге башкарма комитеты хат – гариза (гадәттән тыш хәлләр һәм авария хәлендәге агачлар кисүгә бәйле очраклардан тыш) килгәннән соң мәрәжәгать итүчегә әлеге төр эшләрне башкаруга рөхсәт алган маҳсус оешмага мәрәжәгать итәргә тәкъдим итә:

яшел утыртмаларның исәп-хисап исемлеге;

агач-куак кисәргә тиешле агач утыртмаларының санын, төрен, категориясен билгеләү максатларында төзелә торган яшел үсентеләрне натураль тикшерү акты;

киселгән агач өчен түләүне (түләүне) исәпләү, киселгән агач өчен түләү Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2007 елның 22 маенданы 310 номерлы карагы белән расланган ставкалар нигезендә аерым исәпләнә.

Югарыда күрсәтелгән эшләрне башкару гариза бирүче хисабына башкарыла.

Рөхсәтнең гамәлдә булу срокы-90 көн.

4.6. Эшләр башкаруга рөхсәт алган очракта (мәрәжәгать итүче (авария һәм гадәттән тыш хәлләр һәм авария хәлендәге агачлар кисүгә бәйле очраклардан тыш), аның мәнфәгатьләрендә яшел үсентеләр юкка чыгарыла торган очраклардан тыш), әлеге Нигезләмә нигезендә яшел үсентеләрне кискән өчен түләүләрне көртергә һәм компенсация яшелләндәрүне киләчәктә дә үткәруне раслаучы гарантия хаты бирергә тиеш.

Агач һәм куак кискән өчен түләү гариза бирүче тарафыннан жирле бюджетка күчерелә.

4.7. Яшел үсентеләрне кисү эшләре билгеләнгән нормаларга һәм кагыйдәләргә туры китерап, гариза бирүче акчасы хисабына башкарыла. Агач кисәргә урман аударучы белгечлелеге буенча белем алган яки тиешле күнекмәләре булган затларга гына рөхсәт ителә.

4.8. Аударган, түмгәге казып алынган яшел агачларны һәм калган ботакларны төяү һәм алып китү эшләр башланган вакыттан алып өч әш көне эчендә мәрәжәгать итүче исәбеннән башкарыла. Киселгән яшел утыртмаларны һәм эшләр урынында киселгән агач ботакларын калдыкларны саклау тыела.

4.9. Территориянен кисү урынына якын урнашкан территориядә газ, яшел үсентеләр заарарланган очракта, эшләр житештерүче аларны территориянен хужасы һәм контролль органнары белән алар компетенциясе чикләрендә килештерелгән, әмма зыян килгән вакыттан ярты елдан да соңга калмыйча, аларны мәжбүри рәвештә торғызу эшләрен башкара.

4.10. Агачны кискән өчен түләүне гамәлгә ашырмыйча агач һәм куакларны кисү Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Сәләнгеш авыл жирлеге башкарма комитеты тарафыннан тубәндәгә очракларда рөхсәт ителә:

Сирәкләү максатыннан агачларны кисү, санитар кисуләр һәм яшел үсентеләр үскән урынны төзекләндерү;

авария хәлендәге һәм башка гадәттән тыш хәлләрне бетерү, шул исәптән жир асты коммуникацияләрен һәм капиталь инженерлык корылмаларын ремонтлау;

Роспотребнадзор бәяләмәсе булса, торак һәм иҗтимагый биналарда ут режимын боза торган агач һәм куакларны кису;

Авария хәлендәге (төшү куркынычы тудыручи, корыган агачларны) һәм куакларны кису.

Югарыда курсәтелгән очракларда яшел үсентеләр кисүне гамәлгә ашыручы мөрәжәгать итүчегә әлеге Нигезләмәнен 4.4.1 – 4.4.6 пунктында курсәтелгән документларны хат – гаризага теркәп күярга һәм компенсацион яшелләндерүне үткәрергә кирәк түгел.

4.11. Яшел үсентеләрне санкциясез кису яки юк иту дип түбәндәгеләр таныла:

рөхсәтсез яки рөхсәт белән рөхсәттә курсәтелгән участокта түгел, курсәтелгән күләмдә түгел, курсәтелгән агач төрләрен түгел, башка агач һәм куакларны кису;

ут төртү яки ут белән саксыз эш иту нәтижәсендә агач һәм куакларны юк иту яки зыян китерү;

агач ябалдашын түгәрәкләп кису, кыскарту;

үсә торган агачларның һәм куакларның үсүе туктатылганчыга кадәр заарлануы;

агач һәм куакларның юынтық сулар, химик матдәләр, калдыклар һәм башкалар белән заарлануы;

корыган агачларны рөхсәтсез кису;

үсә торган агачларның һәм куакларның башка төрле заарланулары.

5. Компенсацион яшелләндерү

5.1. Компенсацион яшелләндерү рөхсәт ителгән кисуләр, яшел үсентеләрне законсыз заарлау яки юкка чыгару очракларында гамәлгә ашырыла. Компенсацион яшелләндерү якындағы сезонда, агачлар, куаклар һәм газлар утырту өчен яраклы, әмма яшел үсентеләрне заарлау яки юкка чыгару факты билгеләнгән вакыттан алып бер елдан да соңға калмыйча башкарыла.

5.2. Компенсацион яшелләндерү гражданнарның яисә юридик затларның мәнфәгатьләрендә яисә хокукка каршы гамәлләре нәтижәсендә яшел утыртмаларга зыян килгән яисә юкка чыгарылган гражданнарның яки юридик затларның акчалары исәбеннән башкарыла.

5.3. Әлеге Нигезләмә нигезендә яшел утыртмаларга китерелгән зыян натурада формада - компенсация яшелләндерүенә: 2 коэффициенты белән юкка чыгарылган яшел үсентеләрне яңадан торғызуға түләнергә тиеш.

6. Жирлектә инфраструктура төзелеше эшчәнлеген башкарганда яшел утыртмаларны саклау

6.1. Сәләнгеш авыл жирлекендә инфраструктура төзелеше эшчәнлеген гамәлгә ашыру яшел утыртмаларны саклау таләпләрен үтәү белән алып барыла.

6.2. Яшелләндерелгән территорияләр, шул исәптән яшел массивлар, шулай ук яшелләндерелгән территорияләрне үстерү өчен билгеләнгән жир участоклары, аларның максатчан билгеләнеше белән бәйле булмаган төзелештә кулланылырга тиеш түгел.

6.3. Яшел үсентеләр биләгән жир кишәрлекләрендә төзелешне оештырганда, проект документларында киселергә тиешле яшел үсентеләрне бәяләү булырга тиеш. Бу очракларда зыянны каплау әлеге Нигезләмәнен 4 һәм 5 бүлекләрендә билгеләнгән тәртиптә агач киселгән өчен түләүне алдан керту һәм компенсация рәвешендәге яшелләндерү юлы белән гамәлгә ашырыла.

7. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда яшел үсентеләрне саклау

7.1. Яшелләндерелгән территорияләрдә һәм яшел массивларда сәүдә һәм башка эшмәкәрлек эшчәнлеге, Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Сәләнгеш авыл жирлеге башкарма комитеты рөхсәтеннән башка эшмәкәрлек эшчәнлеге алып бару өчен палаткалар һәм башка корылмалар урнаштыру тыела.

7.2. Эшмәкәрлек эшчәнлеген тормышка ашырганда, яшел территорияләрдә һәм яшел массивларда шартлатыч, утлы һәм агулы матдәләр куллану, территорияне пычрату һәм чүпләү, үз артыннан яшел үсентеләргә зыян китерергә яки юк итәргә сәләтле башка гамәлләр тыела.

8. Жаваплылык

8.1. Әлеге Нигезләмәне бозуда гаепле затлар Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә жавап тота.